

sosialurin

telf. 147 20. 118 20

box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirtaks-

og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bladmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Ljósíð og píka-
tráðurin

Í hesum døgum roynir felagsskapurin Amnesty International at vísa heiminum á viðurskiptini hjá sokallaðum samvitskufangum og er hetta eitt til-
tak, sum eigur okkara fulla stuðul.

Sum kunnugt virkar Amnesty fyri fangum, ið eru settir fastir fyri síni politisku ella átrúnaðarligu sjónarmið og hann styðjar bert tey, ið ikki hava brúkt valdsgerðir sum politiskt vápn. Soleiðis sum heimur okkara sær út í dag, sita í túsundtali av fólki fongslað fyri sína áskoðan eina. Uppaftur onnur túsund sita fongslað undir gerðir, tey heilt upplagt ikki hava gjørt. Tey sita bert sum eitt offur fyri tí terror, sum er vanligasta politiska vápn í stórum parti av heiminum. Tað eru øllum hesum, sum Amnesty roynir at virka fyri. Felagsskapurin hevur sum búmerki eitt kertuljós umvundið við píkatráði og skal hetta helst mynda virksemd hjá hesum mongu, sum eru offur fyri teimum nógvu harðræðis- og einaræðisstjórnunum, ið forpesta hesa jørð.

Ofra verður havt á lofti, at tað nyttar onki. Valds-harrarnir eru so sterkir og so fyltir av maktgirnd, at teir als einki menniskjansligt fyrilit hava. Hetta er ein stórur spurningur.

Tað visir seg, at valdsharrar í eitt vist mát eru er-
visnir um sitt umdømi og dáma illa, at teirra
beistagerðir verða umtalaðar í útheiminum.

Vit meta at tað nyttar og virkið hjá Amnesty
hevur prógvað tað. Tað er eingin ivi um, at hevði
hesin felagsskapur ikki verið til, so høvdu túsund-
tals fangar verið gloymdir og goymdir, tiknir av
døgum ella bert hornvir í øllum stillum. Men sam-
stundis eiga øll at verða greið yvir, at tað er ikki
nóg mikið at lata hetta virksemd upp í hendurnar
á nokrum fólki vælmeinandi og demokratisk
hugsandi fólki her og har.

Fyri tað fyrsta tí hesi fólk eru alt ov fá í talið. Í Dan-
mark eru teir farnir undir eina rættuliga kam-
pagnu fyri at økja um limatalið og málið er at fáa
1% av øllum dønnum til limir. Vónandi fer hetta at
eydnast og vónandi fer tað eisini at eydnast fyri
Amnesty her hjá okkum at økja um sitt limatal so
tað veruliga ger mun.

Fyri tað næsta so hava vit øll eina skyldu mótt-
vegis demokratiinum burturi og heima. Vit mugu
ongantíð gloyma, at demokratið ikki er givið
okkum einaferð með alla, men at demokratið er
nakað sum vit mugu stríðast fyri hvønn dag.

Eisini hava vit lyndi til at halda, at hóttanir móti
demokratiinum bara er nakað sum kemur fyri í út-
heiminum og sum tí ikki viðkemur okkum. Soleiðis
er tað nú ikki. Okkum nýtist bert at gloppa
eitt ávíst blað, sum kemur út her í Havn tvær
reisir um vikuna, so síggja vit, at harðskapur,
fascisma og annað einaræði hevur góða
undirtøku í einum politiskum flokki í Føroyum.

Tískil eiga allir demokratiskir og humaniterir
felagsskapir og alt virksemd, ið ber á tað borðið at
lætta um fylgjurnar av harðskapi og undirkúgan
at fáa stuðul frá okkum, sum enn kunnu tala,
hugsar og virka fritt.

Borgarlíga alternativíð:
avreiða arbeiðspláss

Útvarpið visti nú ein dag-
in at siga frá, at ferju-
ætlan Íslendinga saman
við Skipafelagnum Fø-
royar verður veruleiki frá 9.
juni komandi summar.

Hvat hugsar Skipafel-
agið fyri sær?

Hettar felag, hvørs inn-
tøka so gott sum øll stav-
ar frá flutningi av góðsi
frá Føroya fólki, ger ikki
mætari enn at leita sær
upp í eitt útlendskt flut-
ningstiltak, sum hevur til
fremsta endamál at jarð-
leggja eina vinnu, sum vit
allir føroyingar eiga, og
sum nú hevur fingið so
góðan byr, at øll líkindi
fyri eini væl lønandi
rakstri eru til staðar.

Her verður hjartalyst
avreitt til fremmandar eitt
stórt arbeiðspláss, bert tí
at eitt lítið og hartil pen-
gingaveikt føroyskt skipa-
felag lifir av ambitionum
um at gera nakað stórt,
men sum hvør maður veit,
felagið ikki maktar. Lutur
Skipafelagsins í hesum
projekti verður av ógvu-
liga litlum týðningi, har

koma íslendingar at hava
buktina og báðar end-
arnar.

Skipið verður íslendskt
(navngivið eftir einum ella
øðrum íslenskum fossi),
manningin verður ís-
lendsk, leiðslan verður ís-
lendsk, har verður alt ís-
lendskt, uttan kanska
meginparturin av teimum
36.000 ferðafólkunum,
sum við landsstýrisins
vælsignili verða flutt av
okkara Smyrli yvir á hesa
útlendsku ferju.

At Landsstýri kemur at
gera hettar av fullum
huga, er lítill ivi um. Olaf
Olsen, strandferðslumála-
ráðharri, er jú gamal
nevndarlimur í Skipafel-
agnum, so skeggið situr
nær hokuni har, og gamalt
orðatak sigur jú, at ein og
hvør er sær sjálvum næst-
ur!

Sambandið og fólka-
flokkurin hava, sum vit
minnast, ómakað sær øgi-
ligt fyri at forkoma hesari
vinnu. Útlendskir shipp-
ingmenn, sum hava fylgt
nokunlunda við, hava

verið fult út greiðir yvir,
at so skjótt hesir borg-
arlíga flokkar fingi vald-
ið, kundu teir rólga seta
sinar ferjuætlanir í verk, tí
long tíð fór ikki at ganga,
tí tað føroyska tiltakið
við Smyrli bleiv kvælt.

Og rætt gittu hesir út-
lendingar. Longu stutt
eftir at hesir báðir flokkar
fingu valdið í Tinganesi,
bleiv Smyrli lagdur helv-
tina av árinum, og nú er so
stundin komin, har hann
verður lagdur hina helv-
tina av árinum.

Nú komu so bæði íslend-
ingar og Skipafelagið
hesum flokkum til hjálpar
í rættvisgerðan teirra av,
at tað einasta rættta nú at
gera — nú aðrir fara at
leggja seg á Norðurat-
lantsrutuna — er at leggja
Smyrli fyri well.

Syndarlíga lagnu fekk
hettar føroyska flutnings-
tiltak, sum um rætt varð
arbeið, við m.a. at útvega
Strandferðsluni stórri
skip, kundi blivið ein týð-
andi inntøkukelda hjá
hesum stovni. Hvat so

enn verður ført fram av
hesum döpurskygdu
monnum úti í Tinganesi,
kemst ikki uttan um, at
hesi 36.000 fólk, sum
Smyrli hevur ført í
summar, hava lagt hópin
av peningi eftir sær runt
um í okkara landi.

Øg veit ikki hvussu lög-
maður og hansara borgar-
líga kemmirátar kenna
seg til passar, nú um-
støður, teir heil hjartaðir
hava birt upp undir, hava
tikið seg upp soleiðis at
figgjarliga grundarlagið
undir hesi rutu okkara er
burtur. Men vita skulu
teir, at vit eru nógv í
Føroyum — eisini nógv
sum vóru imóti Smyrli av
fyrstantið — sum kenna
okkum djúpt skakaði av,
at eitt stórt føroyskt ar-
beiðspláss verður avreitt
til útlendingar, og tað
enná við stórarí hjálp frá
Føroya Landsstýri og
einum føroyskum skipa-
felag.

tyrla

»Púra aldeilis óneyðvendugt
at ferðast«

Nú mundi eg dotti upp-
eftir, tá eg mánadagin
hoyrði í útvarpinum, at
teir høgu harrar, hann
Pauli Ellefsen, lögmaður,
og hann Jógván Sund-
stein, formaður í lögting-
inum, vóru farnir til Dan-
markar fyri at vera hjá-
staddir, tá fólkatíngið
danska byrjaði vetrarsetu
sina við at hann Anker
Jørgensen, forsætisráð-
harri, heldur sokallaðu
trúnæðu sína.

Og hesin maður, Ellef-
sen, sum í tíð og úrtíð to-
aði og skrivaði teig upp og
niður um ferðingina hjá
undanfarna landsstýri!
Nú fer hann á eina, ja, eg
haldi vit kunnu siga stutt-
leikaferð til Danmarkar. Í
hvussu so er varð í útvar-
pinum einki sagt um fundir
ella samráðingar. Men teir
kunnu jú altíð hava eitt
kaffiprúti við Anker Jør-
gensen og kalla tað fyri
fund.

Og hesin sami maður,
Ellefsen, sum helt tað vera
nógv mikið at brúka eitt
frimerki í staðin fyri at
fara á allar hesar samráð-
ingarferðirnar, liggur nú
vatnrættur í luftini hvørja
viku. Tað er sum onkur í
Tinganesi segði nú ein
dagin á Vaglinum: einki
landsstýrið hevur ferðast
so nógv sum hetta.

Ikki tí, tað er óivað bæði
neyðugt at ferðast til sam-
ráðingar og til upptøku av

uttanlandslánun! Men
tað er bara so lægt, at nú
er tað ein natúrligur partur
av landsstýrisarbeiðin-
um, meðan tað fyrr (var
»púra aldeilis óneyðven-
dugt«, sum Ellefsen
plagdi at taka til.

Okja. Hatta er nú ikki
meira enn at flenna at.

Láturkrampi

Levi, vil Fólkaflökk-
urin víðka
demokratiið?

Í Dagblaðnum seinasta
mikudag hevur Levi
Niclasen eina grein, nevnd
»Standið saman«.

Í greinini skrivur hann:
»Í hvarjum einasta Sosiali
og Fjúrtaða fær demo-
kratiski Fólkaflokkurin
hogg. Men tað er púra
náttúrligt, tí Fólkaflokk-

urin er ein demokratiskur
flokkur, ið hevur virðing
fyri einstaklinginum.
Sosialisman ræðist fólka-
ræði — hon hevur ikki álit
í einstaklinginum«.

Hetta er ein grovur, fyri
ikki at siga, ósanur og
vitleysur pástandur, sum
bert visir, at Levi Niclasen

ikki hevur fingið eyguni
upp fyri, hvat satt fólka-
ræði, demokrati, er, og
hvat tað er at hava virðing
fyri einstaklinginum.

Vit liva í einum sokall-
aðum demokratiskum
samfelag við nokrum
borgarligum, demokrat-
iskum, rættindum, sum
skrivi, tali og hugsunar-
frælsi og harafturat hava
vit eitt representativt
demokrati.

Upprunaliga høvdu vit
ikki valrætt. T.d. ikki tey
ognarleysu, fæloys-
ingarnir, tað vanliga fólki-
ið og kvinnurnar. Meðan
høgrakreftirnar við hond
og fót royndu at forða fyri,
at vanliga fólkið fekk hesi
demokratisku rættindi,
stríddust vinstrakreftir-
nar, sosialistarnir fyri at
finna fólkinum hetta
frælsið — eins og frælsi á
sónógvum øðrum økjum.

Men vinstrakreftir meta
ikki, at demokratið er
rokkið við hesi tátu, og
hava ta áskoðan at av-

gerðir á tí figgjarliga,
vinnuliga og á øðrum
økjum í samfelagnum
eisini skulu verða tiknar á
demokratiskum grundar-
lagi.

Sosialistarnir vilja við
øðrum orðum víðka um
demokratið á bæði ein og
annan hátt. Og á tann at
geva einstaklinginum
størri álit og ábyrgd.

Er Fólkaflokkurin sinn-
aður fyri at víðka um
demokratið og fólksins
demokratisku rættindi?

Pástandurin, at Fólka-
flokkurin hevur virðing
fyri einstaklinginum, er
rættuliga láturligur, tá
hugsar verður um tann
hetz, málagn Fólkaflök-
sins, Dagblaðið, ferir móti
einstaklingum og nærur
øllum nýggjum, sum
tekur seg upp.

Men Levi Niclasen
hugsar helst um einstak-
lingin, helst hin sterke,
sum skal hava óavmarkað

Framhald á síðu 15

Avsannan

Eg fari við hesum at biðja
blaðið váttá, at eg ikki
havi skrivað, ella á annan
hátt havi nakað við lesara-
brævið, sum stóð í Sosi-
alium leygdagin tann
10. oktober undir heit-
inum: »Falskar undir-
skrivtir og langir fingrar«,

at gera.

Edvard í Skorðini Joensen

Tað verður váttáð, at
Edvard í Skorðini Joensen
hevur ikki skrivað nevnda
lesarbræv.

Bláðstjórinn